

Волошин Юрій

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ В УКРАЇНІ: СУТНІСТЬ, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НОВОВВЕДЕННЯ

Податковий контроль є складною, динамічною системою, елементи якої взаємопов'язані та взаємозумовлені. Податковий контроль включає в себе функції обліку платників, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності фіскального органу, проведення перевірок та звірок, які покликані забезпечити відповідність дій учасників до встановлених законодавчих норм. Характерною особливістю процесу оподаткування в цілому та податкового контролю в Україні, є постійні зміни та нововведення законодавчого поля які запроваджують нові інструменти, механізми, елементи, ставки податків і зборів, а відтак створюють надмірну складність податкової системи.

У статті висвітлено наукові підходи до розуміння сутності податкового контролю, проаналізовано головні тенденції розвитку податкового контролю в Україні. Виявлено, що основними трендами є подальше розширення прав контролюючих органів, деталізація окремих існуючих процедур. В той же час владою для зменшення адміністративного тиску запроваджуються окремі преференції на зразок тимчасового введення мораторію на проведення перевірок малого бізнесу в 2015-2016рр.

Ключові слова: податкова система, податковий контроль, контролюючий орган, перевірки, тенденції, трансфертне ціноутворення.

Волошин Юрій

НАЛОГОВИЙ КОНТРОЛЬ В УКРАИНЕ: СУЩНОСТЬ, СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ, НОВШЕСТВА

Налоговый контроль является сложной, динамичной системой, элементы которой взаимосвязаны и взаимообусловлены. Налоговый контроль включает в себя функции учета плательщиков, информационно-аналитическое обеспечение деятельности фискального органа, проведения проверок и сверок которые призваны обеспечить соответствие действий участников установленным законодательным нормам. Характерной особенностью процесса

налогообложения в целом и налогового контроля в Украине, являются постоянные изменения и нововведения законодательного поля которыми внедряются новые инструменты, механизмы, элементы, ставки налогов и сборов, что в конечном итоге порождает чрезмерную сложность налоговой системы.

В статье освещены научные подходы к пониманию сущности налогового контроля, проанализированы основные тенденции развития налогового контроля в Украине. Выявлено, что основными трендами является дальнейшее расширение прав контролирующих органов, детализация отдельных существующих процедур. В то же время властью для уменьшения административного давления вводятся отдельные преференции такие как временный мораторий на проведение проверок малого бизнеса в 2015-2016гг.

Ключевые слова: налоговая система, налоговый контроль, контролирующий орган, проверки, тенденции, трансфертное ценообразование.

Voloshyn Yuriy

TAX CONTROL IN UKRAINE: ESSENCE, CURRENT TRENDS AND INNOVATIONS

Tax control is a complex, dynamic system whose elements are interconnected and interdependent. Tax control includes accounting functions payers, information and analytical support of the fiscal authorities, inspections and checks are designed to ensure that the actions of the participants with established regulations. A characteristic feature of the whole process of taxation and tax control in Ukraine, there is constant change and innovation legal framework introducing new tools, mechanisms, items, tax rates and charges, and thus creating excessive complexity of the tax system.

In the article scientific approaches to understanding the essence of tax control, analyzes the main trends of tax control in Ukraine. Found that the main trend is further empowering regulatory authorities, detailing some of the existing procedures. At the same time the power to reduce the administrative burden introduced individual preferences such as temporary moratorium on inspections of small businesses in 2015-2016.

Keywords: tax system, tax control, inspections, trends, transfer pricing.

Постановка проблеми. Стягнення податків та наповнення державної скарбниці завжди являло собою певний антагонізм у відносинах «держава – платники податків». З одного боку платники податку природно прагнуть захистити свій майновий інтерес, та сплачувати менше податків, з іншого такі дії безпосередньо стосуються інтересів держави, яка вимушена виробляти механізми взаємодії з платниками податків, щоб забезпечити належну поведінку кожної особи по виконанню податкового обов'язку. Єдиним ефективним важелем виступає податковий контроль як складова системи податкового адміністрування, який є об'єктивно необхідним, оскільки він спрямований на підтримку належного функціонування фіскальної системи держави через встановлення категорій платників податків (облік платників), виявлення відхилень від встановлених норм (порушень податкового законодавства), виправлення цих відхилень (проведення перевірок), запобігання негативним явищам у майбутньому (застосування системи санкцій, стягнення заборгованості). [6, с.140] Висока ефективність податкового контролю є однією з ключових умов забезпечення високої ефективності усієї системи податкового адміністрування, що зумовлює актуальність цієї теми та необхідність аналізу ефективності та сучасних тенденцій удосконалення системи податкового контролю. Враховуючи, що частка податкових надходжень в загальних надходженнях до бюджету протягом 2010-2014 років в Україні стабільно знаходиться в межах 80 % місце податкового контролю в податковій системі є пріоритетним [4, с.29].

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Даній науковій проблемі та вивченню окремих питань пов'язаних із сутністю податкового контролю, розвитку економічних відносин, покращенню та вдосконаленню інструментів та методів податкового контролю, постійно приділяють увагу в своїх роботах такі вітчизняні науковці як А. Крисоватий, В. Баранова, М. Балджи, Г. Нестерова, П. Дзюба, К. Васіна, Л. Товкун, О. Вакульчик, А. Лісовий, Б. Карпінський та інші. Високо оцінюючи їх зусилля щодо формування теоретичної платформи по дослідженню, ефективного функціонування, розроблення шляхів вдосконалення системи податкового контролю в Україні, слід відмітити наявність багатьох проблемних питань.

Метою статті є розкриття сутності, змістового наповнення,

тенденції сучасного розвитку податкового контролю в Україні.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняні дослідники Л.А. Савченко і Л.М. Касьяненко розглядають податковий контроль лише через призму контрольної функції органів ДФС України і характеризують її зміст, як діяльність, що полягає у перевірці правильності справляння податків та інших обов'язкових платежів, виявленні та аналізі порушень, а також у забезпеченні вдосконалення роботи власне державного органу [16].

На думку В. Онищенко та Калінеску Т. В., податковий контроль - багатоаспектна міжгалузева система спостереження державних контролюючих органів за фінансово-господарською діяльністю платників податків із метою об'єктивного забезпечення заданого рівня формування бюджету й установлення її відповідно вимогам чинного законодавства. [8; 5, с.16]

Баранова В.Г. розглядає податковий контроль з двох сторін – з одного боку як суттєвий елемент державного впливу на господарюючі суб'єкти, що зобов'язує їх правильно формувати податкову базу і обчислювати платежі (державний податковий контроль); з іншого - це систематична діяльність, спрямована на організацію надійного податкового обліку на підприємстві, самоконтроль за правильністю податкових розрахунків, а також виявлення і усунення податкових помилок до перевірки з боку податкових органів (корпоративний податковий контроль). [2, с.120]

На думку Г.Нестерова, особливості здійснення податкового контролю поза рамками державного фінансового контролю і виокремлення його в самостійний вид контролю, вимагає розробки спеціальних методик його проведення залежно від виду податку, об'єкта оподаткування, податкової бази та інших елементів. При цьому теоретичного обґрунтування потребує визначення сутності податкового контролю, форм і методів його здійснення, з'ясування впливу податкового контролю на ефективність суспільного виробництва, зміну податкової бази і економічну безпеку країни. Ним пропонується в теорії податкового контролю виокремити інститути, які з економіко-правових позицій найбільш повно розкривають його сутність і зміст. Причому наголошується на характері відповідних відносин, зазначаючи, що в ході податкового контролю виникають відносини, які є складовою частиною податкових економіко-правових

відносин, котрі мають особливі ознаки. [7]

В інтерпретації Д.Рєви, податковий контроль є одним із видів фінансового контролю, що здійснюється у сфері державного управління оподаткуванням, який становить собою діяльність уповноважених державою суб'єктів по встановленню стану виконання вимог чинного податкового законодавства особами, на яких покладено обов'язок щодо обчислення, сплати, утримання та перерахування податків, зборів (обов'язкових платежів), виявленню відхилень у їх діяльності від встановлених вимог, їх припинення й усунення, а також по відновленню порушених прав держави та територіальних громад на своєчасне і повне одержання відповідних сум податкових платежів і недопущенню таких порушень у майбутньому [14].

Наукові напрацювання вчених щодо тлумачення поняття «податковий контроль» знайшли відображення в узагальнюючому визначенні викладеному в Податковому кодексі України (далі - ПКУ). Згідно ПКУ, податковий контроль це система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. [10, с. 61]. До складових елементів податкового контролю відноситься: облік платників, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючого органу (збір, узагальнення, оцінка інформації), проведення перевірок і звірок платників податків.

Облік платників податків є специфічна функція податкових органів, яка охоплює прийом і звірку реєстраційних даних платників податків, внесення інформації стосовно платників до інформаційних баз та зміну облікових даних платників податків й зняття їх з обліку. Податковий облік є тим базисом, на якому починають вибудовуватися відносини між платниками податків та податковими органами, оскільки без взяття на облік в податковому органі, тобто без надання в податкові органи відповідної інформації, контролюючий орган не має реальної можливості здійснити щодо такого платника заходи податкового контролю та, як наслідок, притягти такого платника податків до відповідальності.

Облік платників податків є однією з основних функцій податкових органів і здійснюється з метою усунення можливості ухилення від сплати податків, оскільки однією із засад податкового

закону є невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства. [2, с. 64]

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів - комплекс заходів щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій які реалізуються у вигляді інформаційних баз даних. [10, с. 71] Слід зазначити, що в Державній фіскальній службі на даний час здійснюється реалізація проекту по об'єднанню та концентрації всіх напрямків діяльності на базі єдиного програмного продукту АІС «Податковий блок» який повністю інтегрує дані для здійснення функцій обліку, адміністрування, податкового контролю та інших процесів, що супроводжують забезпечення надходження податків до бюджету. [9]

Третьою і найбільш поширеною, стереотипною формою при характеристиці податкового контролю, а відтак і найбільш неоднозначною у сприйнятті, є функція проведення перевірок платників податків. Виїзний податковий аудит є тією точкою дотику де вступає в протиріччя діяльність платника податків та контролюючого органу, адже проведення документальних перевірок згідно ПКУ здійснюється на підставі ризиків несплати податкових зобов'язань. Тобто, якщо податковий орган призначає перевірку підприємства, це автоматично свідчить про те, що ним вбачаються конкретні порушення, оскільки перевірки здійснюються на основі співставлення показників які самостійно декларуються платниками податків.

На думку багатьох вітчизняних вчених чинне податкове законодавство України відзначається нестабільністю, постійно відбуваються внесення різних змін для покращення адміністрування податків та ліквідації можливих схем ухилення. [3, 15] Так, з часу прийняття в 2010 році, до Податкового кодексу вносилися зміни на підставі 75 законів (станом на 01.06.2015). Крім того, такі зміни часто спричиняють відповідні зміни в підзаконних нормативних актах які деталізують (або є інструментами) законодавчих норм. Відтак дотримання підприємствами податкового законодавства є процес постійного моніторингу відповідних змін, що не сприяє загальному поліпшенню бізнес-клімату в країні. Свідченням тому є дані

міжнародного рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business згідно з яким в 2014 році Україна займає 96 місце поряд з такими країнами як Філіппінські та Багамські острови [17]. Вітчизняний науковець Балджи М.Д. в своїх дослідженнях справедливо зазначає, що індекси конкурентоспроможності, як показники економічних свобод країни свідчать про згубний вплив управлінської сфери на розвиток бізнесу, залучення інвестицій тощо. [1]

Розглянемо більш детально вплив змін, внесених окремими законами прийнятими в 2013-2014 рр., на норми Податкового кодексу в частині податкового контролю. Загальними тенденціями всіх законодавчих змін є намагання збільшити права контролюючих органів, встановлення більш чітких меж податкової поведінки підприємств, запровадження нових ставок податків, деталізації окремих положень норм Податкового кодексу.

Так, Законом України №404-VII від 04.07.2013 внесено зміни до статті 20 Податкового кодексу яка визначає права контролюючих органів. Зокрема надано право під час проведення фактичних перевірок перевіряти документи, що посвідчують особу, та документи, що підтверджують посаду посадових осіб; запитувати та вивчати під час проведення документальних перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, реєстри, фінансову, статистичну й іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів, виконанням вимог законодавства, контроль за додержанням якого покладено на контролюючі органи; вимагати під час проведення перевірок проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки; доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності. [11]

Дані положення мають на меті усунення випадків формулювання неправильних висновків щодо встановлених за результатами перевірок фактів.

Задля зменшення кількості безпідставних звернень із запитами про подання інформації до платників податків з 01.01.2015 року передбачено, що такий запит підписується керівником (заступником керівника) контролюючого органу і повинен містити підстави для

надіслання запиту із зазначенням інформації, яка це підтверджує, а також чіткий перелік інформації, яка запитується, і перелік документів, які пропонується подати, та обов'язково повинна містити печатку контролюючого органу. [13]. Такими підставами визначено: встановлення фактів, які можуть свідчити про порушення податкового законодавства; визначення рівня звичайних цін на товари (роботи, послуги) під час проведення перевірок та в інших випадках, передбачених ст. 39 Податкового кодексу; виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків; отримання скарги про ненадання платником податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної.

З 1 січня 2015 р. Законом України №71-VIII від 28.12.2014 внесено зміни до пп. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75 Податкового кодексу. Змінами встановлено, що документальна невиїзна позапланова електронна перевірка за заявою платника податків проводиться на підставі заяви, поданої платником податків із незначним ступенем ризику, визначеним відповідно до п. 77.2 ст. 77 Податкового кодексу, до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку. Запровадження такого виду податкового контролю має стимулювати платників до діяльності без ризиків, що допоможе уникнути виїзних перевірок і звільнить їх від необхідності особисто відвідувати територіальні податкові інспекції.

Також значно розширено положення щодо підстав позапланових документальних перевірок. До них слід віднести розширене трактування пункту 78.1.1 ст. 78 Податкового кодексу щодо ненадання пояснення на запит та документальне підтвердження контролюючому органу, протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту; не подання звітності з трансфертного ціноутворення; виявлення інформації, що свідчать про невідповідність умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки».

Внесеними змінами до п. 85.2 ст. 85 Податкового кодексу, передбачено обов'язок платника податків надати посадовим особам контролюючих органів у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані з предметом перевірки. Такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки. При цьому великий платник податків зобов'язаний також надати в електронній формі з

дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб копії документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів (якщо такі документи створюються ним в електронній формі), не пізніше робочого дня, наступного за днем початку документальної виїзної планової, позапланової перевірки, документальної невиїзної перевірки.

Для платників податків, які відповідно до цього пункту зобов'язані надавати інформацію в електронній формі, загальний формат та порядок подачі такої інформації визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. У разі невстановлення електронного формату та порядку надання такої інформації платник податків звільняється від обов'язку подання її в електронній формі.

Для проведення електронної перевірки платник податків забезпечує подання до контролюючого органу в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб документів, які відповідно до Податкового кодексу пов'язані з обчисленням та сплатою податків і зборів (якщо такі документи створюються таким платником податків в електронній формі та зберігаються на машинних носіях інформації). Загальний формат і порядок подання такої інформації встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Змінами, внесеними Законом №657-VII від 24.10.2013 до п. 85.4 ст. 85 Податкового кодексу, встановлено, що при проведенні перевірок посадові особи контролюючого органу мають право отримувати у платників податків належним чином завірені копії первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, що свідчать про приховування (заниження) об'єктів оподаткування, несплату податків, зборів, платежів, порушення вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Такі копії мають бути засвідчені підписом платника податків або його посадової особи та скріплені печаткою.

Разом з тим, з 1 січня 2015 внесено ряд змін покликаних

зменшити надмірний податковий тиск на бізнес. Перш за все, це положення щодо заборони контролюючим органам проводити документальні позапланові перевірки, передбачені підпунктами 78.1.1 (не надання пояснення та документального підтвердження на обов'язковий письмовий запит контролюючого органу протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту), 78.1.4 (виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків), 78.1.8 (подання декларації, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, з від'ємним значенням ПДВ понад 100 тис. гривень), 78.1.11 (отримано постанову правоохоронного органу або рішення суду про призначення перевірки) п. 78.1 ст. 78 Податкового кодексу, у разі, якщо питання, які є предметом такої перевірки, були охоплені під час попередніх перевірок платника податків.

Таким чином внесені зміни мають на меті забезпечити підприємствам гарантії від численних перевірок щодо одних же і тих питань.

Іншим важливим нововведенням є запровадження Законом України №71-VIII від 28.12.2014 мораторію на проведення в 2015-2016 роках будь-якими контролюючими державними органами перевірок суб'єктів господарювання доход яких за попередній рік становить менше 20 млн.грн. Виняток становлять лише перевірки які проводяться з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України. Крім того, зазначене обмеження не поширюється на перевірки підприємств які ввозять в Україну підакцизні товари, на перевірки дотримання норм законодавства з питань наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, відшкодування податку на додану вартість, а з 1 липня 2015 року на перевірки платників єдиного податку другої і третьої (фізичні особи - підприємці) груп з питань дотримання порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій.

Дана норма є позитивним сигналом для можливості дерегуляції малого бізнесу, проте вона містить окремі недоліки. Так, з позиції структури податкового законодавства дані норми повинні бути

відображені в самому Податковому кодексі, оскільки всі норми, що стосуються встановлення елементів, функцій, податкової системи визначаються в кодексі, в той час як вони прописані в п. 3 Закону України №71-VII від 28.12.2014. По-друге, внесена заборона ускладнила проведення перевірок підприємств якими здійснюється процедура ліквідації, та обсяг доходу яких менше 20 млн.грн. По-третє, встановлення межі у 20 мільйонів гривень дає змогу недобросовісним підприємствам «подрібнювати» бізнес шляхом створення кількох суб'єктів господарювання.

Ще одним значним напрямком податкового контролю який зазнав трансформацій є кардинальне оновлення змісту положень Податкового кодексу щодо трансфертного ціноутворення. Стаття 39 Податкового кодексу, Законом України №72-VIII від 28.12.2014 року була викладена практично в новій редакції. Головною тенденцією є подальше приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до Настанов ОЕСР [18], зокрема введено принцип «втягнутої руки» який є основним принципом регулювання операцій між пов'язаними особами на зміну поняттю «трансфертне ціноутворення» яке взагалі виключене з глосарію ПКУ (ст. 14.1.251). [12] У новій редакції ст. 39 Податкового кодексу поняття звичайної ціни замінюється поняттям «умови, що відповідають принципу «втягнутої руки». Зазначене поняття є ширшим, оскільки дає змогу (або вимагає) враховувати не лише ціну операції, а й інші фінансові та комерційні умови, за яких провадиться господарська операція та які впливають на обсяг оподаткованого прибутку платника.

По-друге, ключовим нововведенням є виключення з об'єктів податкового контролю контрольовані операції (операції які можуть містити неринкове значення договірних цін) на внутрішньому ринку між резидентами України. Головна тенденція, на нашу думку, полягає в наступному. Аналіз критеріїв, за якими різні типи операцій Законом України №408-VII від 04.07.2013 віднесено до контрольованих чітко засвідчив, що якщо необхідність пильної уваги за процесом експортно-імпорتنих операцій це надзвичайно важливе питання контролю відтоку капіталу яке потребує постійного контролю з боку держави на сучасному етапі розвитку економіки, то визначення чотирьох типів операцій (і поширення на них податкового контролю трансфертного ціноутворення), які проводяться всередині країни між

резидентами контрольованими, є ніщо інше як визнання фіскальними органами їх найбільш ризиковими з точки зору мінімізації податкових зобов'язань. Операції із збитковими підприємствами, з платниками єдиного та фіксованого сільськогосподарського податку, з новоствореними платниками, та платниками, що застосовують пільги – це той пласт господарської діяльності якому на думку законодавця слід приділяти значно більше уваги для запобігання втрат бюджету, в тому числі й за допомогою інструментарію трансфертних цін.

Третім ключовим нововведенням є те, що на відміну від попередньої редакції ст. 39 Податкового кодексу, коли для визнання операцій контрольованими сума операцій з одним контрагентом мала перевищувати 50 млн. грн. (без ПДВ) за звітний рік, *Законом України* № 72-VIII від 28.12.2014 встановлено, що господарські операції визнаються контрольованими, якщо одночасно виконуються дві умови: загальний обсяг доходу платника податків та/або його пов'язаних осіб від усіх видів діяльності, що враховується під час визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, перевищує 20 млн. грн. за рік; обсяг таких операцій з одним контрагентом перевищує 1 млн. грн. (без ПДВ). Таким чином, з 01.01.2015 р. під податковий контроль за трансфертним ціноутворенням не підпадають підприємства, що відповідають ознакам малих, та операції на незначні суми.

Висновок. Податковий контроль є складною, динамічною системою, елементи якої взаємопов'язані та взаємозумовлені. Ефективний податковий контроль суб'єктів господарювання є кінцевим результатом, індикатором взаємодії усіх елементів податкової системи, надзвичайно важливим інструментом у забезпеченні наповнення бюджету. Проведеним аналізом сучасних тенденцій податкового контролю в Україні спостерігається подальше впровадження норм які дають збільшення повноважень контролюючим органам при здійсненні функцій по контролю за дотриманням податкового законодавства, конкретизують окремі норми для практичного застосування. Справедливо зауважимо, що для багатьох платників податків існує податкове навантаження є досить високим і вони об'єктивно не в змозі сплачувати податки в повному обсязі, тому активно застосовують легальні, напівлегальні і нелегальні схеми щодо мінімізації податкових платежів, а це збільшує

кількість випадків порушення податкового законодавства та підвищує ризик невиявлення здійснених порушень податковими органами.

В той же час вперше за час існування податкової системи України запроваджено тимчасовий мораторій на проведення перевірок окремих категорій платників податків, що має дати позитивний сигнал для розвитку підприємництва. Заборона повторно здійснювати перевірки питань щодо яких вже проводилися перевірки на підставі окремих норм ПКУ теж є безперечно позитивним моментом, який сприятиме розвитку діяльності підприємств, та зменшить адміністративний тиск. Такий дуалізм свідчить про намагання влади створити підґрунтя для забезпечення ефективного виконання функцій контролю за наповненням бюджету, виявленні схем ухилення та їх ліквідацію через фокусування інструментарію податкового контролю на великому та середньому бізнесі.

Література

1. Балджи М.Д. Конкурентоспроможність національної економіки в контексті управління розвитком інтеграційних зв'язків України/Балджи М.Д.// Економічний вісник університету. – 2014. – Вип. 22(1). – С. 173-179.
2. Баранова В.Г. Податкова система: Навчальний посібник/Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
3. Дмитрик О.О. Деякі проблеми кодифікації фінансового законодавства України / Дмитрик О.О.//Теорія і практика правознавства. – 2014. Вип. 1 (5). – С.1-12.
4. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202014/ukr/KV_IV_2014_Monitoring_ukr.pdf
5. Калінеску Т. В. Адміністрування податків Навч. посіб. / Т. В. Калінеску, В. О. Корецька-Гармаш, В. В. Демидович – Київ: «Центр учбової літератури», 2013. – 290 с.
6. Лісовий А.В. Проблеми податкового контролю в Україні та напрями підвищення його ефективності/Лісовий А.В., Проскура К.П.//Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – №24.6. – С.140-150.
7. Нестеров Г.Г. Развитие механизмов налогового контроля в

системе обеспечения экономической безопасности России: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.10 - финансы, денежное обращение и кредит / Г.Г.Нестеров. – М., 2009. – 26 с.

8. Онищенко В.А. Теоретичні основи податкового контролю./В.А. Онищенко// Бюджетно-правова політика в Україні (проблеми та перспектива розвитку). – 2002. – С. 374-377.

9. Офіційний сайт Дежавної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/proekt--modernizatsiya-derj/podatkovui-blok/>

10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229-230.

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи: Закон України від 04.07.2013р. №404-VII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/404-18/page1>

12. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: Закон України від 28.12.14р. №72-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-19

13. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014р. №71-VIII/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>

14. Рева Д. В. Правове регулювання податкового контролю в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Д.В.Рева. – Харків: НЮАУ, 2005. – 20 с.

15. Рекова Н.Ю. Інструменти регулювання інвестиційної діяльності в рамках податкової політики/Рекова Н.Ю., Талан Г.О.//Економічний часопис-XXI. – 2014. – №1-2(2). – С.12-15.

16. Савченко Л.А. Правові основи здійснення фінансового контролю органами державної податкової служби України: монографія / Л.А. Савченко, Л.М. Касьяненко. – Ірпінь: Нац. акад. ДПС України, 2006. – 227 с.

17. Україна ввійшла до першої сотні рейтингу Doing Business/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.bbc.com/ukrainian/business/2014/10/141029_doing_business_ukraine_az

18. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations // OECD Publishing. – 22 July 2010. – 371 p.

1. Baldzhy` M.D. Konkurentospromozhnist` nacional`noyi ekonomiky` v konteksti upravlinnya rozvy`tkom integracijny`x zv'yazkiv Ukrayiny`/Baldzhy` M.D.// Ekonomichny`j visny`k universy`tetu. – 2014. – Vy`p. 22(1). – S. 173-179.

2. Baranova V.G. Podatkova sy`stema: Navchal`ny`j posibny`k/Baranova V.G., Dubovy`k O.Yu., Xomutenko V.P. ta in..; za red. V.G. Baranovoyi. – Odesa: VMV, 2014. – 344 s.

3. Dmy`try`k O.O. Deyaki problemy` kodyfikaciyi finansovogo zakonodavstva Ukrayiny` / Dmy`try`k O.O.//Teoriya i prakty`ka pravoznavstva. – 2014. Vy`p. 1 (5). – S.1-12.

4. Insty`tut byudzhetu ta social`no-ekonomichny`x doslidzhen` [Elektronny`j resurs] - Rezhym` dostupu: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202014/ukr/KV_IV_2014_Monitoring_ukr.pdf

5. Kalinesku T. V. Administruvannya podatkov Navch. posib. / T. V. Kali`nesku, V. O. Korecz`ka-Garmash, V. V. Demy`dovy`ch – Ky`yiv: «Centr uchbovoyi lite`ratury`», 2013. – 290 s.

6. Lisovy`j A.V. Problemy` podatkovogo kontrolyu v Ukrayini ta napryamy` pidvy`shhennya jogo efekty`vnosti/Lisovy`j A.V., Proskura K.P.//Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`. – 2014. – #24.6. – S.140-150.

7. Nesterov G.G. Razvy`ty`e mexany`zmov nalogovogo kontrolya v sy`steme obespecheny`ya ekonomy`ches`koj bezopasnosti` Rossy`y`: avtoref. dy`s. na soy`skany`e uchen. stepeny` kand. ekon. nauk: specz. 08.00.10 -fy`nansy, denezhnoe obrashheny`e y` kredy`t / G.G.Nesterov. – M., 2009. – 26 s.

8. Ony`shhenko V.A. Teorety`chni osnovy` podatkovogo kontrolyu./V.A. Ony`shhenko// Byudzhetno-pravova polity`ka v Ukrayini (problemy` ta perspekty`va rozvy`tku). – 2002. – S. 374-377.

9. Oficijny`j sajt Dezhavnoyi fiskal`noyi sluzhby` Ukrayiny` [Elektronny`j resurs]. – Rezhym` dostupu: <http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchi/proekt--modernizatsiya-derj/podatkovui-blok/>

10. Podatkovy`j kodeks Ukrainy` vid 2 grudnya 2010 roku # 2755-VI // Golos Ukrainy`. – 2010. – # 229-230.

11. Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy` u zv'yazku z provedennyam administraty`vnoyi reformy`: Zakon Ukrainy` vid 04.07.2013r. #404-VII/ [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/404-18/page1>

12. Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy` shhodo transfertnogo cinoutvorennya: Zakon Ukrainy` vid 28.12.14r. #72-VIII [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-19

13. Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy` ta deyak`x zakonodavchy`x aktiv Ukrainy` shhodo podatkovoyi reformy`: Zakon Ukrainy` vid 28.12.2014r. #71-VIII/[Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>

14. Reva D. V. Pravove reguluyvannya podatkovogo kontrolyu v Ukraini: avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yury`d. nauk / D.V.Reva. – Xarkiv: NYuAU, 2005. – 20 s.

15. Rekova N.Yu. Instrumenty` reguluyvannya investy`cijnoyi diyal`nosti v ramkax podatkovoyi polity`ky`/Rekova N.Yu., Talan G.O.//Ekonomichny`j chasopy`s-XXI. – 2014. – #1-2(2). – S.12-15.

16. Savchenko L.A. Pravovi osnovy` zdijsnennya finansovogo kontrolyu organamy` derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby` Ukrainy` : Monografiya/L. A. Savchenko, L. M. Kas`yanenko // Derzh. podatk. admin. Ukrainy`. Nacz. akad. derzh. podatk. sluzhby` Ukrainy`. – Irpin` : Nacz. akad. DPS Ukrainy`, 2005. – 227 c.

17. Ukraina vvijszla do pershoi sotni rejty`ngu Doing Business/ [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://www.bbc.com/ukrainian/business/2014/10/141029_doing_business_ukraine_az

18. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations // OECD Publishing. – 22 July 2010. – 371 p.

Рецензент: Гудзь О. Є., д.е.н., професор, завідувач кафедри управління інноваційною діяльністю Державного університету телекомунікацій, м.Київ.

30.06.2015